

Moravčan

IV./2019

Zpravodaj obce Morávka

Přivítali jsme prvňáčky

Úvodní slovo starostky

Gabriela Daňková
starostka

Vážení občané,
chataři a chalupáři,
léto je u konce, prázdniny a dovolené jsou již

minulostí a začíná pro nás pro všechny zase pravidelný režim. Přivítali jsme letos 12 prvňáčků, tak jim i rodičům přejeme jen to dobré a ať se jim v naší škole líbí. Zpočátku to bude těžké, vzhledem k probíhajícím stavebním pracím, které jsou naplánovány ještě na půl roku. Kromě toho probíhali v areálu školy i ostatní práce, natírání plotů, výměna plotu, osázení nových keřů aj. Také jsme řešili havarijní stav kanalizace v objektu školy- ta už je po rekonstrukci.

Léto jsme využili k řadě dalších investic, dokončili jsme výstavbu autobusového zálivu, který zkolaudujeme v měsíci září. Byly provedeny terénní úpravy naproti sběrného místa- zpevnění povrchu a vyznačení parkoviště. Zrevidovali jsme dešťovou kanalizaci. Bohužel je na ni napojeno mnoho domů se svými případy. Napojené objekty by měly využít dotačního titulu na ČOV, kterou vypsal obec nejen pro letošní rok, ale i pro příští roky. Všechna načerno napojena místa budou do budoucna zaslepena.

V jednotlivých údolích byla vyměněna zastaralá sodíková světla za nová. Celkem došlo k výměně 55 světél. V současné chvíli budeme podávat žádost o dotaci na výměnu a nové osvětlení na hlavní trase kolem krajské silnice od zastávky u Janší až po část pod přehradou, tak aby osvětlení bylo připraveno před budováním nového chodníku. Dále na podzim podáme žádost o dotaci na rozšíření vodovodní sítě ve Vlaském, který zrealizujeme v příštím roce.

Opravili jsme další 2 pietní místa. Získali jsme souhlas s přemístěním pomníku „Zařatá pěst“ na nové místo, na louku pod přehradou, kde bude na podzim umístěna replika tohoto pomníku.

A jsem pyšná na naše spolky i bývalé žáky. O letošních prázdninách nás úspěšně reprezentoval Jan Carbol, který je spolu s týmem mistrem světa v muškaření, volejbalisti, kteří získali zlato a naše ženy a děti SDH taky nejsou pozadu a sklízí jedno zlato za druhým. Muži SDH jsou hned v závěsu. Úspěšní a zlatí byli v letošní sezóně i děti z duatlonu. Všem moc gratuluji a přeji všem sportovcům, ať se stále daří. Podrobněji se dozvíte na dalších stránkách našeho zpravodaje.

Na závěr přeji všem školákům krásný školní rok 2019/2020, rodičům trpělivost, učitelům a zaměstnancům radost z toho, že mohou učit v krásné venkovské škole. Seniorům přeji vše krásné k jejich svátku 1. října a těším se, že využijete dárek ve formě zájezdu, který pro Vás obec připravila.

Gabriela Daňková

Pietní místa obce, péče o zeleň

Štěpán Bystřičan
místostarosta obce

Do konce letošního roku musí obec nechat opravit většinu pietních míst. Naši zaměstnanci upravili okolí samoty na Zajičorce – výřez keřů, pokosení plochy kolem památníku a zamezili vstupy do bývalých sklepů. V další etapě jsme upravili zčásti zdevastovaný pramen št. kapitána R. Blechy pod Lipím – vyzdění kolem pamětní desky místním kamenivem do formy studánky.

Pramen št.kpt. Rudolfa Blechy, foto Štěpán Bystřičan

31. července navštívil naši obec malý štáb dokumentaristů z České televize pod vedením režiséra Olivera Maliny. Natáčeli část pořadu k 75. výročí skončení 2. světové války na téma „Domácí odboj na Moravě“. Filmaři spolu s Mgr. Martinem Žambochem a Petrem Bujokem navštívili partyzánské

Usedlost Zajičorka, foto Petr Bujok

místo na Zajičorce, kde byla nacisty vypálena v prosinci r. 1944 usedlost Augustina Koloničného. Poté se dopravili k bunkru na Malém Travném – tam dotočili zbytek dokumentu. Ten bude vysílán v hodinovém pořadu dne 8. května 2020.

Péče o zeleň

V průběhu měsíce srpna došlo k výměně oplocení podél chodníku u základní školy, po dříve vykácených dřevinách byly vyfrézovány pařezy a plocha kolem plotu je osázena řadou keřů jilmu sibiřského. V prostorách nad školkou a garáží zdravotního střediska zaměstnanci OÚ vysekali náletové křoviny a provedli štěpkování. I toto místo je nově oploceno.

Na ploše obecního pozemku pod přehradou se lokalizovalo pod vedením paní arch. Špačkové místo pro přemístění památníku „Zaťatá pěst“ Repliku tohoto díla zhotoví a přemístí ak. sochař p. Kuchař. V průběhu podzimu dojde ke skácení několika jehličnatých stromů, seštěpkování klestu a v jarním období budou nové plochy revitalizovány – frézování pařezů, srovnání terénu a zatravnování osivem luční květnaté směsí. Budou vysazovány i nové odrostky dřevin – jeřáb ptačí, lípa srdčitá a třešň ptačí, a to do hloučků a aleje na JV okraji pozemku.

Obec Morávka Vám zajistí čipování psů

Informace k čipování psů

Novela veterinárního zákona č. 166/1999 Sb., nařizuje od roku 2020 čipování psů. Vyplývá to z ustanovení výše uvedeného zákona, neboť chovatel je povinen zajistit, aby byli psi platně očkováni proti vzteklině. **Příčemž očkování psa proti vzteklině je platné, pouze pokud je pes nezaměnitelně identifikován čipováním (dříve tetováním).** Výjimkou je pouze pes, který je označen čitelným tetováním provedeným před 3. červencem 2011. Chovatel je povinen zajistit, aby identifikační číslo psa bylo zaznamenáno v dokladu o očkování psa.

Obec Morávka má dohodnuto s MVDr. Petrou Domesovou, že hromadné čipování psů v obci bude probíhat ve dvou termínech:

V pátek 27. září 2019 od 10.00 – 12.00
Kde: Obecní úřad Morávka

V pátek 4. října 2019 od 12.30 – 15.00
Kde: Obecní úřad Morávka

Jelikož je nutné ze strany veterináře zajistit dostatečný počet čipů, požadujeme sdělení pravděpodobného počtu psů, kteří

by byli takto hromadně čipováni. Cena čipu a registrace činí **400 Kč**. Jako chovatelé byste měli mít k tomuto úkonu platný očkovací průkaz a hlavně vyplněný – informace o zvířeti i majiteli. Veterinář vám dá u čipování informaci o zavedení zvířete do registru.

V případě zájmu o čipování nahlaste svůj požadavek do 20. září 2019 na Obecní úřad Morávka, a to osobně v kanceláři obecního úřadu, telefonicky na čísle **558 691 021**, nebo e-mailem na pokladna@moravka.info, abychom mohli dostatečné množství čipů objednat. Potřebujeme vědět aspoň orientačně zájem.

Zde uveďte jméno, adresu, počet psů k označení a telefonický nebo e-mailový kontakt na vás.

V případě, že byste měli zájem i o očkování psů, připište, že máte zájem. Paní doktorka by přijela proti vzteklině 1-2 ročně hromadně očkovat. Cena vakcinace je 350 Kč na tři roky. O termínu očkování Vás budeme informovat.

V případě, že tuto službu nevyužijete, musíte si pejska načipovat jinde.

Obec Morávka pořádá **JEDNODENNÍ TURISTICKÝ ZÁJEZD** do Jeseníků – kolem Pradědu

Termín: sobota 12. října 2019

Odjezd: v 6:30 hod. od Základní školy Morávka

Cena: 150 Kč dospělý, děti do 15 let zdarma

Instruktaž trasy:

Hřebenová nenáročná trasa (11 km) s převýšením 138 metrů. Děti do 15 let musí mít zajištěný doprovod plnoleté zodpovědné osoby. Volte vhodnou obuv, pláštěnky, svačinu s dostatkem tekutin.

Stručný popis trasy:

Autobus nás vysadí na Ovčárně, odkud budeme putovat krásnou hřebenovou trasou po červeném turistickém značení až na Červenohorské sedlo.

Směrovky po trase: Ovčárna – U Barborky – Pod Pradědem – Praděd rozc. – Švýčárna – Slatě – Malý Jezerník – Pod Malým Jezerníkem – Klínovec – Červenohorské sedlo-lávka – Červenohorské sedlo-bus.

V autobuse bude možné domluvit individuální trasy – zdatnější turisté se mohou nechat vysadit níže a na Ovčárnu dojít po stezce Vodopády Bílé Opavy. Méně zdatní se mohou projít po Ovčárně, navštívit chatu Barborku nebo si vyjít na Praděd (Ovčárna – Praděd: 3,7 km, převýšení 187 m) a poté je autobus převeze na Červenohorské sedlo.

Místa si rezervujte na Obecním úřadě Morávka na tel. čísle 558 691 021.

Na Vaši účast se těší

Gabriela Daňková – organizátor zájezdu

Oslavte s námi „Den seniorů“ – 1. října 2019

Gabriela Daňková
organizátor zájezdu

Obec Morávka připravila ke „Dni seniorů“ zájezd na zámek Kunín. Zámek Kunín náleží mezi nejceněnější barokní zámky celé severní Moravy a Slezska. V 9 hodin je pro Vás připravena prohlídka zámku, poté přílehlého parku. Celá prohlídka bude doprovázena krásnými sceneriemi růží, které jsou zde od soboty 29. 9. vystavovány. Poté odjedeme na náměstí Nového Jičína, kde můžete navštívit místní kavárny či muzeum.

Pojďte s námi oslavit Váš svátek, jste srdečně zváni!!!

Dopravu a vstupné máte od obce jako dárek. Přihlásit se můžete na Obecním úřadě telefonicky 558 69 10 21 nebo emailem podatelna@moravka.info.

Odjezd: 7.30 – zastávka Velký Lipový (po domluvě nabereme po trase – střed, Vlaský, Janša)

Předpokládaný návrat: 15. 00

S sebou: dobrou náladu

Na všechny se těší za Obec Morávku
Gabriela Daňková – organizátor zájezdu

OBEC MORÁVKA POŘÁDÁ ZÁJEZD KE DNI SENIORŮ NA ZÁMEK KUNÍN 1.10.2019

Program

7:30 Odjezd z parkoviště Velké Lipové

9:00 Prohlídka zámku Kunín

10:00 Procházka zámeckým parkem

11:00 Prohlídka náměstí v Novém Jičíně

15:00 Příjezd na Morávku

Rezervace na tel. 558691021 nebo na Obecním úřadě

Kalendárium kulturních a sportovních akcí září–prosinec 2019

Kdy	Co	Kde	Kdo
8.9.	Raškovický čtvrtmaraton	ZŠ Raškovice	Region Slezská brána
14.9.	Štafetový běh z Beskyd na Pálavu	Přes Morávku	www.horybory.cz/SDH
19.9.	Setkání s jubilanty nar. srpen–září	OÚ Morávka	Obec Morávka
20.9.	Divadelní zájezd – A.Dvořák, „Rádce“	Morávka–Ostrava	Obec Morávka
20.–21.9.	Dny regionů Slezská brána	Řepiště, Paskov	Region Slezská brána
21.–22.9.	Zájezd SDH Morávka–Lednice, vinný sklep Velké Bílovice	Morávka–Lednice	SDH Morávka
28.–29.9.	Zájezd ČZS – Pálava	Morávka–Pálava	ČZS Morávka
1.10.	Den seniorů	Zámek Kunín	Obec Morávka
říjen	Drakiáda	Hřiště ZŠ	Klub rodičů
12.10.	Turistický zájezd Jeseníky	Morávka–Ovčárna	Obec Morávka
12.10.	Volejbalové utkání TJ Morávka–Blue Volley	Tělocvična ZŠ	TJ Morávka
25.10.	Divadelní zájezd – Ostrava, „Rusalka“	Morávka–Ostrava	Obec Morávka
listopad	Putování za světýlky	Obec Morávka	Klub rodičů
2.11.	Volejbalové utkání TJ Morávka–Brno	Tělocvična ZŠ	TJ Morávka
6.11.	Literární večer v knihovně	Knihovna Morávka	Obec Morávka
21.11.	Divadelní zájezd–Ostrava „Výnosné místo“	Morávka–Ostrava	Obec Morávka
28.11.	Setkání s jubilanty nar.říjen–prosinec	OÚ Morávka	Obec Morávka
6.12.	Rozsvícení Vánočního stromu s mikulášskou nadílkou	Před OÚ Morávka	Obec Morávka
13.12.	Pietní akce – u NKP Noční přechod	NKP Noční přechod	Obec Morávka
14.12.	Volejbalové utkání TJ Morávka–Drásov	Tělocvična ZŠ	Obec Morávka
14.–16.12.	Vánoční výstava ČZS	Upřesní se	ČZS Morávka
14.nebo 15.12.	Travný Trek	Dle podmínek upřesní se	Obec Morávka

Bližší informace na plakátech zveřejněných na webových stránkách obce – www.moravka.info nebo na facebookových stránkách. Dále budou vyvěšeny na nástěnkách a zastávkách.

Pojed'me za kulturou

Gabriela Daňková
organizátor zájezdů

Co nás čeká ?

20. 9. 2019 pátek – činohra RÁDCE – John Hodge (1964) – divadlo J. Myrona Ostrava

Současná, důvtipná a místy fantaskní černá komedie přináší groteskní příběh o tom, co by se mohlo stát, kdyby si Josif Stalin a Michail Bulgakov, přední sovětský spisovatel a dramatik, vyměnili své role... Aby Bulgakov ochránil svoji rodinu, dílo i holý život, musí napsat oslavnou hru o Stalinovi. Jak se ale ukazuje, je to úkol těžší, než se původně zdálo. Proto jej tajně zastoupí sám Stalin, kterého ale tvorba natolik pohltí, že za něj Bulgakov začne řídit celý Sovětský svaz... Jakou moc má slovo? Existují vůbec nějaká správná rozhodnutí? A kdo je vaším rádcem při těch nejtěžších rozhodnutích? Lehce absurdní zápleтка o jedné podivné výměně se stává výcho-diskem pro strhující podívanou.

25. 10. 2019 pátek – opera RUSALKA – Antonín Dvořák – divadlo A. Dvořáka Ostrava

Předlohou k nejkrásnější opěře Antonína Dvořáka se stala pohádka Malá mořská víla slavného dánského spisovatele Hanse Christiana Andersena. Na jejím základě napsal český básník Jaroslav Kvapil jedno z nejpoetičtějších operních libret vůbec. Není divu, že výsledkem spolupráce obou tvůrců, skladatele i básníka, kteří si byli umělecky i lidsky velmi blízcí, byl magický, snivý příběh o velké, nenaplněné touze vodní víly Rusalky, v němž Dvořákova tvůrčí genialita dosáhla svého vrcholu. Pohádková atmosféra ho inspirovala k vy-

tvoření osobité, impresionistické hudby, plné melodické fantazie a mistrovské instrumentace, k sugestivnímu hudebnímu vyjádření hry vln i odlesku měsíčního svitu na jezerní hladině i neopakovatelného kouzla pohádkového snu.

21. 11. 2019 čtvrtek – Výnosné místo – Alexandr Nikolajevič Ostrovskij – divadlo A. Dvořáka Ostrava

Úplatky, úplatky! Sami si to slovo vymysleli, aby tím uráželi dobrý lidi. Ne úplatky, ale uznalost je to pravé slovo. A odmítnout uznalost, vděčnost, to je hřích, to je urážka.“

Ostrovského satirická komedie Výnosné místo patří k jedné z mála jeho her, které v NDM za jeho stoletou historii doposud nebyly uvedeny. Ani v této komedii však nechybí nic z autorovy kousavosti, která se strefovala přímo do černého jak v roce 1856, tak i dnes, o čemž vás přesvědčí i zcela čerstvý překlad, jenž pro naši inscenaci vznikne. Mladý idealista Žadov věří, že si lze vydobýt své místo na slunci zcela poctivě, to se však příliš neshoduje s korupční praxí panující všude v jeho okolí. A tak jeho milá Pavlínka pláče, proč žijí v hmotné nouzi, když její sestra Julinka může mít doma všechno, na co si jen pomyslí. Zvítězí přesvědčení ducha nad pohodlím těla? zdroj: www.ndm.cz

16. 1. 2020 čtvrtek – Osm žen – premiéra – bližší informace v příštím zpravodaji

Objednat a rezervovat vstupenky na všechna divadelní představení můžete osobně na OÚ Morávka nebo na tel. č. 558 69 10 21 nebo u p. Daňkové na tel. č. 606 641 080.

Při objednávání nechte na sebe telefonní kontakt a nahlaste místo nástupu. Vstupenky si vyzvedněte na úřadě týden před představením.

Odjezd v 17.00 od ZŠ Morávka.

Dopravu hradí Obecní úřad Morávka.

Při objednávání nechte na sebe telefonní kontakt a nahlaste místo nástupu. Vstupenky si vyzvedněte na úřadě týden před představením.

Odjezd v 17.00 od ZŠ Morávka. Dopravu hradí Obecní úřad Morávka.

Pojed'me spolu do předvánoční Prahy!

Ve spolupráci s hercem Alexejem Pyškem jsme domluvili divadelní představení v Praze, které se na naše přání uskuteční v sobotu **7. prosince 2019**.

Pojedeme do divadla Na Maninách v Praze Holešovicích na představení „Cena za něžnost“. Dopravu zajišťuje Obec Morávka.

V hlavních rolích Jana Janěková, Jitka Čvančarová, Alexej Pyško, ...

Divadelní hra Dona Gordona vznikla podle stejnojmenného filmu, který v roce 1984 získal hned 5 prestižních filmových Oscarů, včetně Oscara za nejlepší film.

Hra osciluje na hranici komedie a melodramu, předvádí téměř 30 let vztahu 2 žen,

matky a dcery. zdroj: www.divadlonamaninach.cz

Odjezd bude v ranních hodinách, prohlídka předvánoční Prahy, divadelní představení a po představení odjezd autobusem zpět na Morávku.

Cena autobusu – 200 Kč/osoba

Cena vstupenky – cca 490 Kč

Počet míst v autobuse – 49. Prosím o včasnou rezervaci!

Kdo by měl dopravu vlastní, mohu vstupenky ještě přiojednat.

Kdo by měl dopravu vlastní, mohu vstupenky ještě přiojednat.

Technické informace

Kam patří krabice od pizzy? Všechno, co jste kdy chtěli vědět o vyhazování odpadků, ale báli jste se zeptat

(Ekolist.cz)

K letním měsícům neodmyslitelně patří dovolené a venkovní aktivity. Dlouhé letní večery přímo lákají k piknikům nebo objednávání jídla prostřednictvím rozvážkových společ-

ností. V domácnostech se tak nad rámec běžné produkce hromadí i specifické odpady jako například jídelní obaly, staré cyklistické pláště nebo plynové kartuše. Následující odpadový průvodce Pražských služeb vám poradí, jak nezabloudit ke špatné popelnici.

Krabice od pizzy a grilovací marinády

Typická krabice od pizzy je vyrobena z papíru, a tak by se mohlo zdát, že jediný správný způsob likvidace přepravního obalu od této italské delikatesy vede přes nejbližší modrý kontejner na tříděný papír. Jenže to je omyl. Krabice od pizzy patří do běžné popelnice na směsný odpad.

„Je to z toho důvodu, že papír nasákne omastkem a pro další recyklaci není vhodný. Stejně by spotřebitelé měli postupovat i v případě znečištěných polystyrenových obalů na jídla rozvážená z restaurací. Ačkoli polystyren správně patří do žlutého kontejneru,” vysvětluje Radim Mana, tiskový mluvčí Pražských služeb.

Stejně pravidlo platí i pro plastové obaly od olejových marinád a v oleji naložených masných produktů určených ke grilování. „Řada spotřebitelů ve snaze o co nejekologičtější chování chybí, když se snaží třídit nadměru znečištěné potravinářské obaly,” pokračuje Mana. Podle něj to však neznamená, že by lidé měli použité obaly vymývat, nebo se vzdát třídění úplně.

Nápojové kelímky

Kelímek se navenek tváří jako jeden z neekologičtějších a nejrecyklovatelnějších produktů. Jde o rozšířený mýtus, kterému napomáhá papírový zevnějšek. Jenže realita je opačná.

Vnitřek kelímku pokrývá vrstva polyetylenu. „Tento plastový potah zajišťující voděodolnost nelze oddělit ve standardním recyklačním procesu. Navíc se většina kelímků nevyrábí primárně z recyklovatelného papíru, ale z papíroviny určené na jedno použití. Spotřebitelům tak doporučujeme používat vlastní šálek, který lze využívat opakovaně,” nabízí alternativu Radim Mana.

*Plechovky od piva sem. Plechovku od laku do sběrného dvora. Licence | Některá práva vyhrazena
Zdroj | Tiskové oddělení MHMP*

Nápojové plechovky

Na tyto stále populárnější nápojové obaly číhá v ulicích metropole více než 1000 šedých kontejnerů. Ty jsou určeny nejen pro sběr plechovek, ale lze do nich vyhodit víčka, prázdné konzervy nebo třeba plechové tuby.

„Do šedých kontejnerů naopak nepatří kovové obaly a kanystry od olejů a pohonných hmot nebo prázdné tlakové lahve od turistických vaříčů či zahradních grilů,” říká mluvčí Pražských služeb.

Turistické vaříče

Naprostou většinu plynových kartuší nelze po vyprázdnění opětovně naplnit. Na tento druh odpadu se nevztahuje ani povinnost zpětného odběru. Výrobci ni prodejci tak nemají povinnost vzít si prázdnou nádobu zpět. Nejčastěji doporučovaným způsobem

je vyhození prázdné plynové kartuše do popelnice na směsný odpad.

„To je samozřejmě špatné doporučení. S prázdnými tlakovými láhvemi od turistických vaříčků je potřeba nakládat jako s nebezpečným odpadem. Ten patří na sběrný dvůr, nikoli do popelnice nebo do kontejneru na tříděný odpad,“ varuje Radim Mana.

Cyklistické pláště a duše

Pokud vyhodíte vysloužilý cykloplášť do nádoby na směsný odpad, skončí v lepším případě v zařízení na energetické využití odpadu, v tom horším někde na skládce. Nejjednodušším způsobem je vyřešit vý-

měnu plášťů v rámci posezonního servisu. Alternativně lze staré cyklistické pneumatiky odevzdat ve sběrném dvoře.

Kosmetika a plastové obaly od kosmetiky

Kosmetika, mýdla ani opalovací krémy nejsou považovány za nebezpečný odpad, proto mohou prázdné obaly od těchto přípravků skončit v nádobách na tříděný odpad. „Zbytky kosmetiky jako takové doporučujeme slít do jednoho sáčku či obalu a vyhodit do nádoby na směsný odpad. Pokud byste likvidovali větší množství, měli byste je odevzdat na sběrném dvoře,“ dodává závěrem Radim Mana.

Autobusové zastávky

Petr Bujok
technik

Máme hotové všechny autobusové zastávky v jednotném stylu, včetně autobusového zálivu na zastávce Morávka-Přehrada. Záliv bude kolaudován koncem měsíce září. Během roku došlo k obnově nátěrů fasád zastávek a opravě nátěrů na označnicích. Barevné provedení označníků a jízdních řádů na autobusových zastávkách v obci provedla firma COLOR STEEL s r.o.

Color Steel s.r.o.
U Cementárny 1172/38
Ostrava - Vítkovice,
703 00
tel. +420 731 858 542

Autor fotky: Petr Bujok

Pootevřené školní dveře

Martina Matznerová

ZAČÍNÁME!

Prázdniny jsou nenávratně pryč a naše škola se opět zaplnila dětmi a učiteli. Pro prvňáčky znamenalo datum 2. září 2019 začátek nové životní etapy. Slavnostně se přivítali se svou paní učitelkou, hodně úspěchů jim popřáli zastupitelé obce a od Klubu rodičů si odnesli drobné dárečky. Také starší žáci se znovu sešli ve svých třídách a seznámili se s „novým“ prostředím školy.

Během dvouměsíčního volna se školní budova začala měnit k nepoznání. Zmizela původní „kůlna“ a místo ní pomalu roste nová budova. Během roku by zde měly vzniknout cvičné kuchyňky a zázemí pro školní družinu. Do pohybu se také dala výstavba koridoru nad vestibulem a šatnami, který nejenže propojí obě budovy, ale vzniknou zde také dílny pro výuku pracovních činností a nové kabinety pro učitele.

S přestavbou je spojena spousta bezpečnostních opatření. Žáci i rodiče byli o pohy-

bu v areálu školy poučeni a my prosíme o jejich dodržování a především za shovívavost. Odměnou za tato dočasná omezení budou žákům nové atraktivní učebny a usnadněný pohyb po škole.

CO NÁS ČEKÁ?

I v tomto školním roce se pro žáky chystá pestrá škála vzdělávacích a poznávacích aktivit. Klasická výuka bude doplňována o exkurze, poznávací zájezdy, sportovní soutěže, olympiády, divadelní představení a mnoho dalšího. Po vyučování pak bude možnost navštěvovat různorodé zájmové kroužky. Děti se mohou opět těšit na kopanou, kroužek Věda nás baví, Klub anglického jazyka při družině, Klub zábavné logiky, keramiku a další...

V příštím vydání Moravčanu se můžete těšit například na zážitky žáků z poznávacího zájezdu do Francie. Aktuální dění ve škole sledujte na webových stránkách www.zsmoravka.cz nebo na informační tabuli před vjezdem do areálu.

Turistika

95 let Bezručovy chaty na Ropičce

Štěpán Bystřičan

místostarosta obce, foto autor

95 let Bezručovy chaty na Ropičce – toto výročí jsme oslavili turistickým výšlapem

z Morávky. Na místě se sešlo cca 120 účastníků, mezi nimi i starostové obcí z Komorní Lhotky a Řeky.

Akce se zúčastnili vzácní hosté – pan Havelka, republikový předseda KČT, pan Boháč – šéf krajského výboru KČT a Mgr. Sládek – historik KČT, který zaujal svým výkladem o historii chaty. Na

celé akci měl velkou zásluhu majitel chaty pan Junger s manželkou. Díky němu jsme někteří měli možnost si prohlédnout inte-

riéry, na kterých pracuje již 10 let, a to bez dotací. Pro turisty nechal postavit dřevěný přístřešek s bufetem – ten byl otevřen v předvečer výročí.

120 let turistiky na Slaviči

Jan Sládek

Slavič, hora skrytá v nitru Beskyd, 1055 m n. m, horský potok – přítok Morávky, dlouhé údolí od obce Morávky a název pro turistické(ou) chaty(u) ve svazích spadajícím k Horní Lomné. Křížovatka turistických tras od známých míst Prašivé a Ropičky k Bílému kříži, Gruni, rovněž od Javorového, Ostrého, nebo Kozubové a Kamenitého. Východisko k trasám s chatami pod Velkým Polomem, Severkou a Skalkou na slovenském hraničním hřebenu.

Mnoho míst s historickými chatami. I takto se projevilo v Těšínských Beskydech soupeření turistických spolků. K radosti turistů jsou dnes všechny v provozu. Rušná místa, kde se stýkají český, slovenský, polský v minulosti i německé a židovské živly. I historie turistiky je tedy bohatá a zajímavá.

Před 120 lety, 18. 6. 1899 pod vrchem Slaviče postavil a otevřel chatu Beskidenverein, spolek sdružující turisty, kteří se hlásili k německému. Byla jak výše řečeno, křížovatkou lidí i tras. Petr Bezruč skutečnost (situaci v kraji) vystihl: „...byli tu z Modré a byli tu z Polské, byli od Váhu a my od Těšína ...“ Jméno dostala po činnosti Beskidenvereinu, ostravském profesoru Johannu Hadaszczokovi se zásluhami hlavně o výstavbu Albrecht schutzhausu na Lysé hoře (po vzniku ČSR přejmenovaného na Slezský dům). Jeho předčasné úmrtí r. 1895, bylo důvodem pojmenování. (Česky řečeno a psáno, Hadaščokova chata). Sloužila do konce 2. sv. války. Poté byla pro údajné napadení dřevoškůdci rozebrána.

Mezitím v roce 1931 nájemce Hadaszczok hütte, Jan Kolář, přizpůsobil svojí blízkou hospodářskou usedlost jako turistickou útulnu. Do r. 1935 hospodařil na obou chatách. Dramatické chvíle nastaly v době před

a za 2. sv. války, ale i po roce 1948. Jan Kolář se do zdejšího kraje přizemnil. Pocházel z Ivančic (*1882), ale osud jej celoživotně zavál do Beskyd. Byl doyenem rodiny Kolářovy a Martynkovy, kteří chatě zasvětili svůj život a to dodnes. Dnešní pojmenování „Kolářova chata na Slaviči“, spolu s pomníkem jejího zakladatele a pravnuka, pozdějšího chatáře Jana Martynka je připomenutím zásluh obou rodin.

120 let hektické doby. Od starého Rakouska, přes první válku, vznik nových států, světovou krizi po 2. válku a poválečné uspořádání. Všechny zanechaly stopy i ve zdejších odlehlejších koutech. Stovky a tisíce drobných epizod turistů způsobily oblibu Slaviče jako vyhledávaného turistického místa.

Které vybrat? Co navštívit v okolí Slaviče? Z každého období alespoň jeden.

Počátek osídlení místa byl klasický. Sالا, chov horského dobytka, posléze trvalé osídlení, Jakubem Hutou z Bystřice. Dekret z r. 1780, luští Časopis turistů 1937: „Kus Zemie pro Zbudowani Chalupy na Slawiczu“. Podmínek a povinností spousty. To nepřiznává pán země – Friedricha H. – markýze Gera.

Cestou údolím Slaviče u hájenky Platoška po odbočení vlevo po 15 minutách s úsilím najdeme pomník hajného Eduarda Schwaba. Byl přísným, nekompromisním až arogantním oberförsterem, správcem lesů, náležejících habsburské, Těšínské komoře. V roce 1900 jej zabil kácený strom. V paměti zůstalo, že celá Morávka si oddechla! (Vzpomeňme osud Maryčky M.) Manželka chodila truchlit. Před pomníkem měla dokonce kamenné sedátko ... Práce lesáků je náročná. Připomíná to i pomník Josefa Putiše s tragédií přesně po 100 letech v r. 2000.

Po polském záboru v r. 1938 a včlenění do Říše se Slavič stal místem přechodu odbojářů do zahraničí. Tím pádem partyzánskou oblastí. Naučná stezka se začátkem u chaty, vede po stopách čs. paraskupiny Wolfram, která u Slaviče, samot Nytrová a Kotly, seskočila v září 1944. Za dramatických okolností se promísila a spolupracovala s Ušiakovými a Murzinovými partyzány. Spojení však bylo ztraceno. Heslo: „Voláme kapry“ z vysílání BBC nezaznělo ... Osudy jsou nevyzpytatelné. Někteří padli v r. 1944. Josef Bierský je pochován na hřbitůvku v Malenovicích pod Lysou horou. Padl ve 24 letech na nedalekém Smrku. Poslední žijící Robert Matula, rodák z Ostravy, zemřel v Kanadě, před 7 lety ve věku 94 let.

Po roce 1948 nebylo úniku. Zestátnění majetku se nevyhnulo ani chatě na Slaviči. Samozřejmě zatrpkli, nicméně na chatě zůstali jako zaměstnanci. Radostný byl návrat potomků Jana a Karly Martynkových

po roce 1990, jako majitelů. Čas však nezastaví. V letošním roce přechází Kolářova chata na nové majitele, kteří chtějí tradici oblíbeného místa udržet a obohatit novými prvky. Hodně štěstí!

Nejužší spolupráce s KČT se projevila při pořádání zimních táborů „Klondyke“. Táborníci z celé ČR si chválili zázemí chaty, které poskytovala od 31. (1997) do 50. roč. v r. 2016, vždy po 10 letech na blízkých vrcholech, Slaviči a Kalužném. Závěrečný kankán na vrcholovém tábořišti a terase chaty, byl poděkováním pořadatelů z KČT Horní Datyně, účastníkům, majitelům a personálu chaty.

V den státního svátku 28. 9. 2019 připomeneme výročí 120 let turistiky na Slaviči. Tradice bude zachována. Poděkujeme končícím majitelům, položíme kytičku k pomníku, zapálíme slavnostní vatru. Zahraje skupina Olza, zapějeme sborem: Beskyde, Beskyde ...

KČT oblast Moravskoslezská – sekce historie,
Odbor KČT Horní Datyně,
obec Morávka a majitelé Kolářovy chaty na Slavíči
zvou turisty a příznivce turistiky všeho věku
na oslavu jubilea

120 let turistiky na Slavíči 1899 – 2019

Beskydy – Morávka, Horní Lomná

Turistika v prostoru Slavíče se začala rozvíjet s vybudováním první chaty. Tuto postavěl spolek Beskidenverein, turistů německé národnosti v roce 1899. Posléze byla pojmenována po jejím činovníku, Johannu Hadaszczokovi. Její existence byla ukončena rozebráním po 2. sv. válce.

Mezitím její nájemce Karel Kolář ze své blízké usedlosti vybuodoval a r. 1931 otevřel turistickou chatu, zvanou Kolářova chata. Po dramatických dějinných událostech v místě, slouží turistům dodnes. Zásahu na její pověsti mají rodiny Kolářova a Martynkova.

Oslava se uskuteční v den státního svátku – v sobotu 28. 9. 2019

Program: od 10. 00 hod – sraz před turistickou chatou na Slavíči

11 hod – Slavnostní fanfára před chatou

Slovo o historii chat na Slavíči – Mgr. Jan Sládek

položení kytičky k pomníku Karla Koláře a Jana Martynka

Pozdravy hostů. Zapálení slavnostní vaty.

Zájemci – výstup na vrchol Slavíče (1 055 m n.)

K dobré náladě zahraje od 10 hodin – hudební skupina OLZA

Občerstvení na chatě. Účastnický příspěvek – 20,-Kč,
proti grafickému pamětnímu listu.

Stánek se zbožím KČT: odznaky, nášivka, záznamníky, mapy aj.

Jubilejní suvenýry: 35. placka seriálu „Jubilea beskydské turistiky“

Příležitostné razítko akce k dispozici.

Trasy dle vlastního výběru z Morávky, Horní Lomné

Mapa KČT 1: 50 000, č. 97 – Slezské Beskydy

Informace o dalších akcích KČT:

*5. 10. 2019, Okolo Bezručovy vyhlídky (KČT VP Frýdek-Místek), Frýdek, Sedlišť

*26. 10. 2019, Po zarostlém chodníčku – spadaným listím, KČT Hukvaldy

*6. – 8. 12. 2019, 53. roč. Zimního táboření „Klondyke“, (KČT Hor. Datyně) Beskydy, Morávka, Lipí

Za KČT oblast Moravskoslezská, Ing. Břetislav Boháč, předseda

Za KČT, sekci historie: Mgr. Jan Sládek, tel.: 776 126 091, 736 754 659,

e-mail: kct.sladek@quick.cz

Kronika Obce

Zemřela Venuše Štefková (1927–2019)

Tomáš Foldyna

Venuše Štefková, rozená Madejová, se narodila 29. července 1927 v Doubravě na Těšínsku, ze které v lednu 1939 kvůli polskému záboru musela i s rodinou odejít. Tehdy se dostala na Morávku, se kterou byla spjata až do své smrti.

Na podzim 1944 se její rodina poprvé setkala s partyzány a začali jim pomáhat, proto také byla mezi odsouzenými nacistickým stanným soudem, který proběhl na Morávce 14. prosince 1944, na tuto památku se každoročně scházíme u budovy, kde tehdy tento soud probíhal, je to nyní hotel Partyzán. Venuše Štefková byla odsouzena jako nezletilá k odnětí svobody v káznici pro mladistvé. A věznili ji v Ostravě, Brně–Cejlu a poté ve Vídni. Věznici na v Brně na Cejlu navštívila v březnu toho roku.

Mezi Moravčany byla známá svými vzpomínkami na prožitá utrpení, účastnila se pietních setkání a vystupuje v celé řadě reportáží či televizní pořadů o partyzánech v Beskydech.

Rovněž si na ni jistě řada lidí vzpomene díky její práci v mateřské škole a školní družině.

Zemřela náhle v neděli 4. srpna nedlouho po svých 92. narozeninách a rozloučili jsme se s ní ve smuteční obřadní síni frýdecko-místeckého městského hřbitova dne 9. srpna. Čest její památce!

Ze života spolků

Zlatá medaile z juniorského mistrovství v lovu na umělou mušku

Libor Carbol

Letos se konalo mistrovství světa juniorů v lovu ryb na umělou mušku na domácí

vodě, a to na řece Vltavě ve Vyšším Brodě pod přehradou Lipno. Zúčastnilo se ho sice méně týmů než obvykle, ale v každém případě zde byli kromě tradičně dobrých Francouzů všichni nejlepší: ČR, USA, Španělsko, Polsko, Belgie, Irsko, JAR, Španělsko, Nový Zéland a Slovinsko.

City 15.08.2019 21:56:23

18th Cortland World Youth Fly Fishing Championship Vyssi Brod, 10 - 17 Aug 2019

RESULTS:

after session 5

PROVISIONAL

PLACE	NAME	TEAM	PLACINGS	POINTS	FISH NO	LONGEST FISH
1	Czech Republic	CZE	73	246620	379	560
2	USA	USA	83	245700	382	510
3	Spain	ESP	103	212220	326	560
4	Poland	POL	109	209740	321	513
5	Belgium	BEL	121	174100	265	498
6	South Africa	RSA	129	164040	256	510
7	Ireland	IRL	134	150940	235	490
8	Slovenia	SLO	148	133380	205	500

Český tým potvrdil výhodu znalosti domácí vody a po zásluze získal zlatou medaili v týmové soutěži, protože naši hoši byli skvěle vyrovnaní. Druzí skončili závodníci USA a bronz vybojovalo Španělsko.

Zlatou medaili si tedy přivezl na Morávku i Honza Carbol. Do posledního kola bojoval také o medaili v hodnocení jednotlivců, ale smolný los v posledním kole mu jeho plány pokazil. Vylosoval si úsek, s nehlubším místem závodu, kde mu dvakrát veliká ryba

utrhl celý návazec od šňůry. S provizorní výbavou dochytl závod až jako předposlední, takže ze snu o bronz v jednotlivcích bylo jen konečné 13. místo.

Mezi jednotlivci byl stejně jako loni bezkonkurenčně nejlepší Szymon Konieczny z Polska, druhý byl loni třetí Sergio Heredero ze Španělska před svým týmovým kolegou Carlosem Delgadem. Naši hoši Vojta Marek, Antonín Pleskač, Janem Bureš, Jan Carbol a Jan Wittner se umístili od 6. do 14. místa.

SDH MORÁVKA

Hana Hřivňáková

Červenec/Srpen

Prázdniny jsou pro mnoho odvětví období klidu. U hasičů to tak není. Trénujeme celé prázdniny, jezdíme po závodech, teorii nasáváme na hasičské chatě. Takto ve zkratce, ale pojďme to trošku rozepsat...

V minulém Moravčanu jsem Vás pozvala na sportovní den, kde jsme spojili dvě akce – hasičskou soutěž a fotbalové utkání Svobodní proti ženatým. Hasičská soutěž dopadla pro naše SDH výborně. Do boje jsme postavili dvě družstva mladších žáků, která se umístila na 1. a 2. místě. Družstvo žen se umístilo na místě druhém. Také soutěž v Janovicích byla moc fajn. Trénovali jsme na ni spolu s hasiči z Pražma. Nakonec jsme společnými silami poskládali 3 družstva – Morávka ženy, Pražmo ženy, a muži Morávka – Pražmo. Ženy z Morávky skončily 2., ženy z Pražma 3. a muži 4. Další závody, kde jsme se vydali i s dětmi, byly na Krásné-Mohelnici. Tuto sobotu jsme nazvali ZLATÁ, jelikož děti i ženy dovezly domů zlaté poháry. Na zatím poslední závody jsme jeli až do Vraclávku. Dovolím si říct, že to byl asi největší zážitek ze všech. Ženy vyhrály metu nejvyšší a dovezly domů putovní pohár – náš první! Muži také zamakali a mají třetí místo! Jak jsem již psala, čekají nás ještě poslední závody O pohár svatého Floriána. Ty se konají až v září, takže stále makáme, abychom si ještě nějaké umístění domů dovezli!

O prázdninách je třeba také zpomalit, což u hasičat znamená soustředění na hasičské chatě. Děti chtěly změnu, tak jsme letos vybrali chatu na Visalajích. Ale kam se pak vydat na túru, když jsme ze Zlatníku chodili právě na Visalaje? Zvládnou děti dojít na nejvyšší horu Beskyd? Popřípadě zvládnou tam tři dospělí vytáhnout 13 dětí? Popravdě, měla jsem z toho jisté obavy... Naštěstí se k nám přidali další členové SDH, děti se

mezi ně rozmělnily a šlapalo se. Po cestě jsme opakovali topografické značky, sbírali borůvky, fotili se, pořád dokola se počítali, svačili, zpívali a nakonec na Lysou horu vyšli. Jsem na ně pyšná! Zvládli jsme to spolu! Na chatě jsme zvládli mnoho dalších aktivit. Překvapili mě kluci, kteří pletli náramky

přátelství víc než dívky. Každé dítě si vyrobilo tričko z hasičské chaty, na které jsme se všichni zvěčnili podpisem. Samozřejmě nemohlo chybět opakování uzlů, zdravotědy, topografie, hasičských značek, střelba ze vzduchovky a oblíbené uzlování. Už teď se těším na další ročník!

Výjezdová jednotka se také činí. V létě se nejvíce řeší vosí a sršní hnízda. Jelikož je čím dál větší sucho, jezdí hasiči doplňovat studny. Jednou jsme vypomáhali dovážet vodu až na Prašivou.

Výlet do vinného sklepa U Osičků (www.sklepuosicku.cz) se blíží. Vyjedeme v termínu 21.–22.9.2019 do Velkých Bílovic, kde můžete těšit na studenou i teplou večeři a degustaci 15-ti druhů vín. Cestou do vinného sklepa se zastavíme v Lednicko-Valtickém areálu. Návštěva je dobrovolná a hrazena samostatně. Cena zájezdu je 1300 Kč. Nevratnou zálohu 500 Kč vybírá starosta sboru Lubomír Rak (tel.: 777 074 299). V ceně je zahrnuta strava, degustace, nocleh ve 2–3 lůžkových pokojích a doprava.

**SH ČMS - Krajské sdružení hasičů Moravskoslezského kraje
ve spolupráci s
Hasičským záchranným sborem Moravskoslezského kraje,
Okresním sdružením hasičů Frýdek-Místek a
Střední odbornou školou požární ochrany a
Vyšší odbornou školou požární ochrany**

**Vás zvou
na I. setkání hasičských praporů Moravskoslezského kraje
v sobotu 14. září 2019 ve Frýdku – Místku,
bazilika Navštívení Panny Marie**

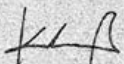
Program:
 08:30 - 09:30 příjezd a prezence praporů,
 08:30 - 09:40 prohlídka krypty (dle individuálního zájmu),
 10:00 - 10:45 mše svatá,
 10:45 - 11:00 řazení slavnostního průvodu,
 11:00 - 11:30 slavnostní průvod na Zámecké náměstí,
 11:30 - 12:00 slavnostní nástup praporů, zdravice hostů, představení nových praporů
 Hasičského záchranného sboru, územního odboru Frýdek Místek a Střední odborné
 školy požární ochrany a Vyšší odborné školy požární ochrany,
 13:30 - 14:00 závěr, vystoupení pěveckého souboru

12:00 - 13:30 doprovodný program:
 - výstava historické a současné hasičské techniky na Zámeckém náměstí,
 - prohlídka výstavy v muzeu Beskyd (dle individuálního zájmu)
 - vystoupení hudebního a pěveckého souboru v areálu Frýdeckého zámku

**Podrobné organizační pokyny budou zaslány na základě návratky, která je přílohou
pozvánky.**

 **HZS MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE
ÚO FRÝDEK-MÍSTEK**

brig. gen. Ing. Vladimír Vlček, Ph.D.
ředitel
HZS Moravskoslezského kraje

Ing. Leo Kuběna
starosta krajského sdružení

TT Morávka zatím nejúspěšnějším týmem v Moravskoslezském poháru mládeže v triatlonu

Mgr. Rostislav Pušcizna
hlavní trenér, foto autor

První květnovou sobotu vyšlo počasí a my, závodníci a rodiče TT Morávka, jsme se vydali do Dobroslavic u Hlučína na tradičně první závod sezony. Také tradičně jsme obsadili téměř polovinu míst na parkovišti u obecního úřadu, ostatní museli parkovat po okolních loukách. Inu kdo dřív přijde...

Na **Dobroslavický duatlon** už jezdíme s dětmi 6 let, já sám tu závodil nejméně 10 let předtím. Nejčastěji tu vítězili nebo medailovali bratři Jarolímové a sourozenci Zbořilovi, v posledním ročníku bratři Nogové a Tonda Španihel. Většina z nich již přešla k jiným sportům (úvahu o sportovním a nesportovním dětství připravuju do dalšího čísla Morávčanu), ale jak už jsem psal minule, naše nová garnitura si s nimi v ničem nezadá.

Závod měl být původně mistrovstvím ČR v duatlonu, ale organizátoři nesehnali dostatek sponzorů na vyplacení **price money** (ano, i v tomhle malém, ale olympijském sportu se vyplácí startovné), tak z toho byl „jen“ krajský přebor.

Po 100 m běžeckém prologu čekaly závodníky 2 km na kole a závěrečný 1 km běh.

Dan Miketa vyhrál i 3. závod Moravskoslezského poháru v kategorii do 6 let

A výsledky – Robin Miketa celý závod s velkým náskokem vyhrál, brácha Dan Miketa vyhrál nejmenší kategorii do 6 let, holky Laura Ellerová a Nikola Foldýnová obsadily první 2 místa v kategorii 1. – 2. třída. Takže velká spokojenost.

Po 2 závodech Moravskoslezského poháru (první byl zimní triatlon na Pradědu) jsou v čele svých kategorií Robin a Dan Miketovi, Kryštof Holub a Nikola Foldýnová zatím druží, družstvo TT Morávka v čele hodnocení družstev! Pěkně se to čte...

Duo TT Morávka na trati – tady ještě vedla Nikol Foldýnová (nakonec.) před budoucí vítězkou Laurovą.

Starší borci se kromě **orientačních běhů** objevili i na startu seriálu běhů do vrchu, konkrétně **Běhu na Velký Javorník**. Jonáš Jarolím svou kategorii (18–19 let) vyhrál, Jáchym byl 2. v dorostencích (14–17 let) a Matoušek doběhl 7. v kategorii 13 a mladší

Druhou červnovou sobotu opět vyjíždí z Morávky kolona 4 osobních aut na další závod seriálu – **Ocelácký triatlon** ve Vrbici u Bohumína. Pro děti do 2. třídy ještě jen jako duatlon, pro ty starší triatlon se vším všudy, tedy i plaváním. Ještě, že počasí přálo a vrbický rybník byl prohrátý. Nový oddíl oceláků, podporovaných bohumínskými železárnami, uspořádal svůj vůbec první závod. Občas něco skříplo – nesrovnalosti na otočkách v cyklistice, plaveckou obrátku vytyčoval chlapík na kajaku, kterého unášel vítr, takže pomalejší plavci pak plavali 150 místo 100 m. Na obojí doplatil náš Robin Miketa, původně diskvalifikovaný, po protestu mu

Bývalý reprezentant v cyklistice J.Novosad blahopřeje nejmladšímu účastníku krajského přeboru v duatlonu.

jury přisoudila 7. místo a tím i pár bodíků do poháru. Ponaučení pro příště!

A jak dopadli ostatní? **Malý Dan Miketa** opět zvítězil stylem start-cíl a je v čele poháru dětí do 6 let s ohromným náskokem (3 vítězství ze 3 závodů!). **Laura Ellerová** vyhrála svou kategorii po velkém boji (2 vítězství ze 2 závodů!) a rovněž vede svoji kategorii, **Nikol**, i když tentokrát nestartovala, je v seriálu ve stejné kategorii na 3. místě. Nový člen našeho týmu **Honza Kapolka** bojoval až do cílové rovinky o vítězství, nakonec získal stříbro na svém prvním závodě. Bravo! V poháru mu patří zatím 4. místo, ale věříme, že to na „bednu“ nakonec dotáhne... O „nejstarším“ chlapovi naší výpravy **Robinovi** už jsem psal, v seriálu udržel těsné vedení i díky účasti na všech závodech (1., 2. a 7. místo). V soutěži družstev **TT Morávka** stále v čele!

Protože se na tréninku (pondělí a čtvrtek od 15 hodin) objevuje stále více dětí, doufám,

V čele závodu v duatlonu budoucí vítěz v kategorii předžáku **Robin Miketa**

Vítězka krajského přeboru v duatlonu kategorie 1.a 2. tříd **Laura Ellerová**

že v příštích závodech (budou ještě 4) lichotivě umístění udržíme.

Velké poděkování patří především rodičům závodníků!!! Obětovat soboty svým ratolestem v dnešní uspěchané době – kloboúk dolů.

Ocelácký triatlon – cyklistická část, v čele oba reprezentanti **TT Morávka**. **Jan Kapolka** obsadil na svém prvním závodě 2.místo, zkušená závodnice **Laura** svoji kategorii vyhrála

TJ Sokol Morávka

Ludmila Špoková a Martin Špok

Byli jsme na Myjavě!

Když byl na výroční schůzi na jaře tohoto roku nadnesen návrh na sokolský zájezd na Myjavě, setkala se tato iniciativa zejména se skeptickým pohledem skalních „vrcholářů“ z řad členů. Návrh byl ale i tak přijat a Sokoli tak ve dnech **24. a 25. srpna 2019** navštívili západoslovenskou oblast okolo města Myjava.

První den začal v časných ranních hodinách a jeho zlatým hřebem se stal hrad Branč, konkrétně jeho zřícenina. Nejzdatnější absolvovali trasu ze **Sobotiště přes hrad až do Turé Lúky**, s heslem: „*Modrá je dobrá!*“, ušli po modré turistické trase 13,5 km. Druhá skupina se vydala nejprve po žluté z **Horné Doliny na hrad a následně rovněž do Turé Lúky** ke kostelu sv. Jana Nepomuckého. Třetí skupina pak prováděla jistý sociologický výzkum, kdy v Turé Lúce navštívili nejprve **rozhlednu**

Hrajky, oba kostely a následně také celou řadu místních, kteří obdělávali políčka.

Všeobecné nadšení z nádherné „kopčekaté“ krajiny umenšovalo snad jen nesku-tečné horko. Jako fata morgána tak musel na provozního jedné ze dvou hospůdek nevelké vesničky Turá Lúka působit nebývalý zástup čekající před vraty na otvíračku.

Ubytování bylo zajištěno v rekreač-ním zařízení **Javorinka na břehu nádrže Dubník I.**, kde nás přivítali opravdu vřele, zejména pak skvělou večerí!

Foto: Dana Nálepová

Příjemně teplá noc se kolem druhé ráno změnila v noc blesků a hromů. Ranní počasí vypadlo pro naše plány značně nepříjemně. Ranní pesimisty umlčelo až čisté nebe nad Čachticemi, které se jako zázrakem objevilo až těsně před našim příjezdem. Následovala **návštěva domova proslulé Čachtické paní!** Tato šlechtična sice na hrad zřejmě mohla dorazit podzemními chodbami přímo z města, do kterých se údajně měl vlézt celý koňský povoz, my jsme ovšem museli po svých. A to do kopce... Odměnou nám ovšem byl nádherný výhled na místní krajinu.

Po komentované prohlídce hradního komplexu se naše výprava rozdělila na dvě skupiny. První se rozhodla pro návrat do Čachtic, kde se zrovna slavily hody. O zábavu, a hlavně pohoštění tedy bylo postaráno. Druhá skupina pak vyrazila opět se

stejným heslem po modré turistické značce zhruba jedenáctikilometrovou trasu přes **Velký Plešivec do Šípkového**. Společnost nám dělal čachtický Puntá (nevelký psík neznámého původu), který nás s obrovským nadšením (a touhou po svačinách) vedl naprosto neomylně, mnohdy lépe než značkaři Klubu slovenských turistů. (Doufejme, že se následně v pořádku vrátil domů pod hrad!)

Sečteno a podtrženo, nádherná krajina Myjavských kopanic nás okouzila! Málo navštěvovaná oblast v těsné blízkosti českých hranic má rozhodně co nabídnout každému, turistům obzvláště! Děkujeme všem účastníkům za přízeň, dochvilnost a úžasnou atmosféru!!!

Budeme se těšit zase příští rok!

Skautský tábor 2019 na Morávce – Kršlích

Tomáš Foldyna, foto autor

V posledních letech střídáme Komorní Lhotku a Morávku, tentokrát jsme tedy tábořili na Morávce – Kršlích, kde jsme

prožívali nejružnější dobrodružství: od nočních hlídek, přes vaření netradičních pokrmů a hraní etapových her na motivy knihy Plavba Jitřního poutníka z Letopisů Narnie.

Mockrát děkujeme majitelům louky, že jsme na Kršlích mohli opět vybudovat svůj tábor a prožít nezapomenutelné chvíle, ten výhled na Lysou horu je prostě jedinečný!

Klub rodičů

Gabriela Demlová

V klubu jsme právě dokončily poslední úkol starého školního roku, který zároveň spadá do roku nového – dárky pro přivítání prvňáčků. A když tak pomyslně starý rok uzavíráme, připomenu Vám, jaké akce Klub rodičů vlastně pořádá, a které v novém školním roce můžete tradičně opět očekávat: Drakiádu Putování se světýlky, Vánoční jarmark s mikulášskou nadílkou, Ples, Karneval, Velikonoční jarmark, Den dětí, Vánoční, velikonoční dílny a letní dílny a Zahradnické sdílení. Klub rodičů také v minulém školním roce finančně přispěl na tyto aktivity pro děti v celkové částce 43 600,-:

- II. stupeň projekt Úžasná věda – příspěvek na dopravu, vstupné
- 8. a 9. tř. zájezd do Osvětimi
- Šk. družina – nákup her a hraček
- MŠ Broučci, MŠ Skřítci – nákup hraček a pomůcek

- I a II. st. bruslení hala Polárka a kino – doprava
- 4. a 5. tř. doprava hala U6, doprava výlet Rybí dům
- MŠ Skřítci, 1. a 2. tř. doprava výlet planetárium Ostrava
- 3. tř. doprava výlet
- MŠ Broučci nákup odrážedel

V závěru bych chtěla poděkovat všem, kteří se na akcích podílí, jak organizátorům, tak návštěvníkům akcí, a srdečně pozvat ostatní aktivní rodiče k spolupráci a plánování aktivit pro děti. Ještě připomenu, což někteří možná netuší, že všichni rodiče žáků ZŠ a MŠ Morávka se zaplacením příspěvku do Klubu rodičů stávají jeho členy. Těšíme se na hojnou účast na akcích na Morávce! Termíny budou vypisovány v obecním časopisu Moravčan, na FB skupiny a stránce „Morávka dětem“ a před jednotlivými akcemi na plakátech na vývěskách a v prostoru školy. Brzy navíděnou!

Za Klub rodičů Gabriela Demlová

KERAMICKÝ KROUŽEK PŘI ZŠ MORÁVKA

Začínáme opět od 30. 9. 2019 každé pondělí ve škole Morávka (v budově telocvičny).

Žáci 1. – 4. třída – pondělí 13. – 14.00

5.–9. třída – pondělí – 14. – 15.00

dospělí – pondělí 16. – 18. 00

Mateřská školka – úterý – 12. 00 – 13. 00

Dospělí, přijďte si vyrobit květináč nebo andílka na Vánoce. Vánoce se blíží . Vše Vás naučím.

Moc se na Vás všechny těší Jana Rutková

Volejbal Morávka

Ing. Lucie Bulko
místopředseda oddílu

Zdravíme všechny příznivce volejbalu.

Máme pro vás spoustu nových informací, které se za uplynulé čtvrtletí udály a rádi se o ně s Vámi podělíme.

1. Turnaj „O pohár starostky obce Morávka“

Již tradičně se 20.7.2019 na hřištích u školy konal Turnaj O pohár starostky obce Morávka. Tohoto turnaje se zúčastnilo 6 družstev. Loňští vítězové Perfect Team BVK neobhájil prvenství, ale skončil na krásném 2. místě. Vítězem se stalo družstvo Rododendron (Ostrava), které v posledním důležitém utkání porazilo Morávku a tím ji odsunulo až na 3. místo.

Tímto bychom chtěli poděkovat paní starostce za podporu turnaje, jeho zahájení a za ceny, které nám pro vítěze poskytla.

Sestava zleva nahoře: Michal Pavlásek, Marek Blahuta, Radim Bulko, Pavel Srkal, Jakub Opatřil, David Pavlásek
Sestava zleva dole: Michal Vágner, Petr Boček

Ve skupině se kluci utkali s Volejbalem Ostrava, Raškovice, s kadety z Ostravy a postupovali z prvního místa. Po vylosování čtvrtfinálových dvojic se konalo nové utkání s Volejbalem Ostrava (2. tým z II. Národní ligy ročníku 2018/2019) a vítězstvím Morávky 2:0 kluci postupovali do semifinále mezi poslední 4 týmy.

V semifinále narazili na juniorskou extraligu také z Ostravy, která našim borcům dala opravdu zabrat. Prohrávali 1:0 na sety, ale zápas po velkém boji otočili ve svůj prospěch a dostali se do finále, kde svedli boj proti nováčku II. ligy Palkovicím.

Tento zápas si všichni sáhli na dno sil, jelikož se finále také dostalo do tiebreaku a výsledkem 2:1 pro Morávku, jsme mohli slavit naše první vítězství na tomto turnaji. Tímto bychom chtěli poděkovat našim fanouškům nejen z Morávky, kteří nás bouřlivě povzbuzovali a i pro ně kluci to první místo vybojovali.

2. Turnaj Raškovice – 60. ročník memoriálu Josefa Saláta

Tento velice známý a výkonnostně kvalitně obsazený turnaj v Raškovicih se konal v neděli 18.8.2019 a zúčastnilo se ho 16 družstev. Náš tým Morávka ho po 20 letech působení poprvé celý vyhrál.

3. Soustředění mladých fotbalistů Raškovice a Morávky

Zúčastnili jsme se jako Volejbal Morávka soustředění našich malých fotbalistů z Raškovice a Morávky. Stejně jako loni se soustředění konalo v Kunčicích pod Ondřejníkem v termínu 17.8. – 24.8.2019

a my jsme byli opět požádáni o pomoc. Za volejbal Morávka se zúčastnil Radim Bulko.

Chtěli bychom vyzdvihnout práci těchto trenérů, kteří si vzali týden volna ze svých zaměstnání a věnovali se naší mládeži.

Zleva nahoře: David Šindler, Karel Mach, Martin Janoušek, Radek Novák, Radim Bulko.

Mezi naše talenty z Morávky patří:

Robin Miketa, David Šindler, Ondřej Bulko, Matyáš Babulík, Miroslav Noga, Matěj Ručka

Rozpis utkání na sezónu 2019/2020 Volejbal Morávka

1. kolo	05. 10. 2019, 10:00 hodin	Holubice	- Morávka
2. kolo	05. 10. 2019, 14:00 hodin	Holubice	- Morávka
3. kolo	12. 10. 2019, 10:00 hodin	Morávka	- Blue Volley
4. kolo	12. 10. 2019, 14:00 hodin	Morávka	- Blue Volley
5. kolo	19. 10. 2019, 10:00 hodin	Šlapanice	- Morávka
6. kolo	19. 10. 2019, 14:00 hodin	Šlapanice	- Morávka
7. kolo	02. 11. 2019, 10:00 hodin	Morávka	- Brno-Komárov
8. kolo	02. 11. 2019, 14:00 hodin	Morávka	- Brno-Komárov
9. kolo	09. 11. 2019, 10:00 hodin	Nový Jičín	- Morávka
10. kolo	09. 11. 2019, 14:00 hodin	Nový Jičín	- Morávka
11. kolo	16. 11. 2019, 09:00 hodin	Kojetín	- Morávka
12. kolo	16. 11. 2019, 13:00 hodin	Kojetín	- Morávka
31. kolo	30. 11. 2019, 10:30 hodin	Volejbal Ostrava	- Morávka
32. kolo	30. 11. 2019, 14:00 hodin	Volejbal Ostrava	- Morávka
15. kolo	07. 12. 2019, 10:00 hodin	Palkovice	- Morávka
16. kolo	07. 12. 2019, 14:00 hodin	Palkovice	- Morávka
17. kolo	14. 12. 2019, 10:00 hodin	Morávka	- Drásov
18. kolo	14. 12. 2019, 14:00 hodin	Morávka	- Drásov

Sportovní kroužek kopané – sedmý ročník

Ing. Jan Legerský

trenér kopané, foto autor

Vážení rodiče a mladí zájemci o sportování,

otvírají se opět školní dveře a s nimi se pro vás otevírají i dveře tělocvičny a vrátka na venkovní školní hřiště s umělým povrchem i nový sportovní areál otevřený oficiálně v posledním víkendu června po ukončení školního roku. Je tam travnaté fotbalové hřiště, dráha pro delší i kratší běhy i pískové doskočiště.

V novém školním roce se budeme opět setkávat v tělocvičně a na hřištích naší krásné školy. Pravidelná setkání budou být opět ve **středu od 15,00 do 16,30 hodin**. K dispozici jako už po mnoho let budeme mít tělocvičnu i venkovní hřiště s umělou plochou. V případě, že výkonnost našich chlapců a dívek bude dostatečná, můžeme trénovat i na travnaté ploše, nebo využívat celý sportovní areál nového školního hřiště.

Jsme oficiálně kroužek kopané, ale zaměříme se nejen na fotbal, ale i na další sportovní disciplíny, které jsou dobré pro celkový rozvoj těla. Chceme navázat na předchozí ročníky kroužku a trénovat kromě fotbalových dovedností i fyzickou kondici formou her a různých soutěží dobré pro celkový rozvoj těla.

Do kroužku budeme přijímat chlapce a děvčata od mateřské školky do **maximálně páté třídy**. Věříme, že chlapci a děvčata, kteří kroužek navštěvovali v loňském školním roce, navážou na ukončení loňského roku a přijdou si mezi nás opět zasportovat a případně dovedou i své kamarády.

První seznamovací hodina kroužku v novém školním roce se uskuteční **ve středu 25.9. od 15,00 hodin**. Podle počasí zvolíme tělocvičnu nebo venkovní hřiště, proto by bylo dobré, přinést si alespoň dvojí obutí.

Ondra, Matyáš, Barča T. a Barča R.

Spolupráce s Raškovicemi

V loňském školním roce jsme navázali na spolupráci s fotbalisty z Raškovic a někteří naši mladí se zúčastnili několika turnajů v rámci Zimní krajské ligy. Kromě Radka Vlčka a Honzíka Tesaříka nás v dresu Raškovic reprezentoval i Toník Král. Chceme sami navázat na tyto turnaje. V případě zájmu našich mladých sportovců se začleníme do těchto soutěží my sami a navážeme tak na dva roky starou účast v Krajské zimní fotbalové lize v rámci Moravskoslezského kraje.

Hráli bychom soutěž 3 na 3 hráče, kde se hraje v hale na menším hřišti bez brančkářů. Termín přihlášení do těchto soutěží je **10. 10. 2019**.

Družstvo s našimi zástupci Honzíkem a Radkem

Z těchto turnajů se již někteří chlapci z naší školy vypracovali do mládežnických družstev kopané v Raškovcích (Mirek Noga, Robin Miketa, Matěj Ručka), kde hrají pravidelné soutěže. Dokonce i někteří naši bývalí členové již hrají i za dospělé (momentálně zraněný Dominik Blahuta) a nově od letošní sezóny i Tomáš Adámek, a nevedou si vůbec špatně.

Kdo bude mít zájem o další rozvoj svého sportovního tělesného i fotbalového umění, může plynule navázat na ty, kteří již za Raškovice hrají. V letošní fotbalové sezóně to bude jednodušší v tom, že v současné době dochází k úplné rekonstrukci fotbalového hřiště v Raškovcích a žákovská družstva budou trénovat na travnatém fotbalovém hřišti u nás na Morávce. Máte tedy možnost se na ně přijít i podívat a v případě zájmu se i začlenit do jejich tréninkového procesu. Budou pravidelně trénovat od září v odpoledních hodinách (žáci úterý a čtvrtek od 16 hodin a příprava ve středu a v pátek také od 16 hodin). Kromě těchto tréninkových jednotek budou starší žáci na

našem hřišti hrát i svá domácí mistrovská utkání. Podle současného rozlosování se první utkání uskuteční v **neděli 8. 9. 2019 od 10,00 hodin**.

Přihlášky do kroužku budou k vy-zvednutí na sekretariátu základní školy od 10. září 2019.

Všichni, kteří kolem sportu a fotbalu chodíme a staráme se, věříme, že v následujícím školním roce budeme vychovávat šikovné sportovce i fotbalisty, ale hlavně lidi, kteří budou nejen sebe, ale i naši obec dále úspěšně reprezentovat.

Ještě jednou bych chtěl poděkovat všem velmi obětavým rodičům chlapců a děvčat, kteří se ve svém osobním volnu v minulém školním roce aktivně pomohli, a věřím, že i v roce letošním se najde řada rodičů, kteří budou ochotni pomoci při aktivitách kroužku. Chceme se chlapcům i děvčatům věnovat ještě více a ve větším počtu jak zájemců o sport i fotbal, tak i zájemců ze strany rodičů.

Nová zkušenost včelařů na Morávce

Uherek Václav

předseda ZO ČSV Morávka, foto archiv

Produktivní období pro včelaře končí a pomalu můžeme hodnotit, jak na tom naši včelaři jsou. Co se týče výnosu medu, tak můžeme říct, že jsme se přiblížili opět průměrným výsledkům. Důvodem je výskyt melicitózního medu. Po studeném a deštivém jaru začaly včelky létat do lesa na jehličnaté stromy a my jsme se utěšovali, že konečně po několika hubených letech budeme opět stáčet medovicový (tzv. lesní) med. Jaké nastalo zděšení, když jsme ze včel vybrali pěkně zaplněné a zavíčkované plásty, které po odvíčkování a vložení do medometu

nešly vytočit. Medovici, kterou včely přinesly a uložily do buněk okamžitě zkrystalizovala. Co to ta melicitóza je ?

S měnícím se klimatem dochází stále častěji k tvorbě tzv. melicitózního medu. Připomeňme si, že melicitóza je složený cukr skládající se ze dvou molekul glukózy a jedné molekuly fruktózy. Vytvářejí ho producenti medovice jak na jehličnanech, tak na listnáčích. Rychle krystalizuje a včely ji často vynášejí z úlu. Nejnebezpečnější je v pozdním létě a na podzim, protože se dostane do zimních zásob, kde ji v době mimo svou létavou aktivitu včely nedokážou zpracovat. Je to odlišná situace proti jaru, kdy včely umí produkovat enzym pro rozklad melicitózy, což s sebou přináší výrazně kladné účinky pro jarní rozvoj. V posledních letech typických dlouhým a teplým podzimem s chladnými nocemi, je

výskyt melicitózy proti minulosti častější také u včelařů se stanovišti v blízkosti lesa.

Melicitóza se nejčastěji vyskytuje v medovici medovnice velké a medovnice ojíněné žijících na smrku. Na modřínkách žijí tři druhy medovnic produkující medovici s vyšším obsahem melicitózy. Dále bývá uváděn vyšší výskyt melicitózy u medovnice dubové a zdobnatky lipové. Proč a za jakých podmínek vzniká melicitóza v těch producentů medovice zatím není zcela objasněná. Vzhledem k tomu, že v naší lokalitě rostou všechny známé druhy producentů medovice, nebývá snadné zjistit přesný zdroj melicitózní snůšky. Těchto zdrojů může být několik současně, protože melicitózu umí vytvořit všechny druhy producentů medovice. Nejčastěji se však nachází zkrystalizovaná melicitóza na smrcích a modřínkách.

Při pravidelných kontrolách nacházíme v medu menší množství melicitózy každý rok. V letech bohatých na melicitózní snůšku pozorujeme rozdíl mezi jednotlivými včelstvy. Některá včelstva a zdroj medovice obsahující melicitózu vůbec nenajdou a medovicový med jde bez problémů vytáčet. Naopak některá včelstva na tomtéž stanovišti naleznou zdroj medovice s obsahem rychle krystalizujícího trisacharidu a naplní jím celý úl. Vzhledem k množství pro včely nestravitelných látek obsažených v medovicovém medu a potřebě přijímat vodu pro zředění zkrystalizovaného medu s obsahem melicitózy je zřejmé, že je zimování včelstev na takových zásobách zcela nevhodné. To s sebou přináší problém, který je nutno řešit. Postupů, jak zkrystalizovaný med získat nebo odstranit z plástů je několik.

Nejčastější používaný způsob máčení celých plástů se zkrystalizovaným medem a opětovné vložení do včelstev je jedna z těch možností. Další možností je metoda uskladnění melicitózního medu do jara a vložení těchto zásob po rozrušení víček do plodiště, kde je včely zpracují. V tomto případě je nutné, aby po vložení těchto zásob do včelstev následovalo příznivé počasí a včely

měly možnost létat pro vodu potřebnou pro zředění zkrystalizovaného medu.

V závěru mého příspěvku bych se chtěl v krátkosti ještě zmínit o činnosti Včelařského kroužku mládeže. V současné době pracují v kroužku po odchodu středoškolačků tři mládenců, kteří se budou starat o včelstva umístěná na včelí paletě. Ideální podmínky pro výuku a výchovu mladých včelařů. V průběhu prázdnin se nám podařilo vytvořit tři nové oddělky, kterými doplníme počet včelstev na třináct. Včelky jsou již zakrmené, budeme pokračovat v kontrole dostatku zásob, monitorovat přítomnost roztoče Varroa a následně provedeme preventivní léčení. Je začátek nového školního roku a my plánujeme uskutečnit besedu na ZŠ Morávka, za účelem získání nových členů VKM. Přihlásit se mohou žáci pátých až devátých tříd. Budeme rádi, když si k nám najdou cestu děti, které se budou chtít naučit něco nového a užitečného.

Farnost Morávka

Mše na poděkování za 25 let kněžské služby a Farní den 2019

V neděli 25. 8. 2019 proběhla slavná bohoslužba jako poděkování našeho pana faráře za 25 let jeho kněžské služby.

Poté jsme se sešli v areálu sv. Floriánka na Pražmě, kde bylo možné společně posedět,

občerstvit se. Děti navíc mohly soutěžit v nej-různějších disciplínách. Opět byla tombola a počasí vydrželo celé odpoledne slunečné, ale konec byl ve znamení bouřky s kroupami.

Nesmíme zapomenout, že se oslavovala i dokončená oprava střechy na kostele.

Z historie Morávky

JAK ODEŠLI DUCHOVÉ

(VLADIMÍR VONDRA, KDE ROSTE MAŘÍ LIST)

pokračování z minulého čísla

Přece jen jsem se vzepřel.

-Je mi třiadvacet...

-Taky se dočkáte, řekla bezbarvě. - Taky vám hlava zešediví. Brzy.

Měla pravdu. Hlava mi zešedivěla za tři roky.

Myslím, že jsem dodnes tak docela nezapomněl na jazyk, jakým se tam tehdy hovořilo, a že bych mu rozuměl, i kdybych se tam někdy vrátil a kdyby tam žil někdo, kdo by tím jazykem hovořil. Už z Janyšova rodiště jsem věděl, že musím mluvit, pokud to svedu, spisovně, aby děti pochopily, co říkám.

-Jaké znáte národy? zeptal jsem se ve třídě v první den a první hodinu. Děti znaly Poláky a Slováky, Němce a Čechy, Američany a Rusy.

-A k jakému národu patříte vy? zeptal jsem se, protože jsem se domníval, že se z jejich odpovědi dostanu k důvodu, proč se mají učit česky.

-My sme su je Gurali.

-A jak se jmenuje jazyk, kterým mluvíte?

-Ponašimu.

Tož tak. Začal jsem se učit jejich ponašimu a oni mé češtině. Zvládali to mnohem líp než já.

Pak se za okny třídy rozsvítilo slunce. Mlha dopadla na dno údolí a zůstala v něm ležet. Konečně jsem hleděl na hory zblízka. Děti jim dávaly jména. Hřbet naježený až do neviděné výšky buky a jedlemi, to je Travný, proti němu, ve velké vzdálenosti, protože se tam údolí šíří, to je Ropička, pak Ropica

a Slavič, za nimi není dosud vidět Smrčinu a Kalužný, obzor končí Mituřim, Nytrovou a Lučkou. Nepochopil jsem hned, že názvy hor splývají s názvy údolí a potoků, které všechny běží do koryta řeky Morávky. Bylo ji slyšet až do třídy, jak dravě přeskakuje kameny, živá mezi mrazem ztuhlými břehy.

Každé větší údolí, a těch bylo pět, mělo svou jednotřídní školu. Naše škola se tenkrát jmenovala střední, protože tehdejší pan ministr chtěl dát všem dětem středoškolské vzdělání. Byla čtyřletá a vycházely z ní patnáctileté děti. Byla jediná v tom horském prostoru, který se zdál nesmírný.

Mnoho žáků na Moravce končilo školní docházku v jednotřídkách, do střední školy mohly jen děti, jejichž ruce přebývaly pro práci doma. Většina z těch, které seděly přede mnou v lavicích, trávila dny od pondělka do soboty v internátě školy. Zatímco jsem já přijížděl autobusem, šlapaly sněhem přes grapy a gruně, stráněmi a lesy, mlhou temnější než noc dvě, tři, ty z Nytrové a Lučky i čtyři hodiny pěšky. A to jsem ještě vůbec netušil, že na počátku všech věcí, kdy Pánbůh svrhl pyšné anděly z výšin své přítomnosti, padali k zemi do lesů a ráztok, do vod a bažin, i do prsti, z které byl potom stvořen člověk. Zůstaly jim zlámané perutě, mnozí o ně přišli úplně, zůstala v nich však pýcha zla i jiskra boží lásky. Byli všude kolem: světlici a haly a stýgy, hasrmoni a tajemní hadi, mory a moroni. Chodili i po těch stezkách, které vedly od prahů pasekářských chalup přes jalovci stráně, pod bukovými haluzemi lesů a podle cest pramenů, přes Smerečanský most až ke škole, chodili i cestami dětí. I já jsem pak chodil po těch cestách a potkával je. Byli tam a toto je moje svědectví.

Ředitelka mě ubytovala v internátě za řekou a dala mi na starost péči o děti ve dne

i v noci. Dnes by se mohlo zdát, že to byla nadměrná úloha při dvaatřiceti, pětatřiceti vyučovacích hodinách týdně, že to byla prostě součást trestu. Ve vzpomínce však cítím dodnes vděčnost za takový trest.

Nebyl tam nikdo, s kým bych se mohl blíže spřátelit. Několik kolegů a kolegyní denně odjíždělo domů k rodinám, všichni byli mnohem starší než já. Bydlela tu jen ředitelka, svobodná dáma v letech, a jedna učitelka, před kterou mne všichni varovali, protože její muž skončil ve vězení. Zavřeli ho, protože mu patřil autobus, který sem dovezl i mne a kterým on vozil Guraly na mši v kostele na Pražmě, do Dobré, ba i na pouť na Prašivou nebo k Panně Marii Frýdecké. Vzali mu autobus a zavřeli ho a kolem jeho ženy se stočil kruh. Zdálo se, že netouží ten kruh překročit. Jmenovala se Eliška a zabloudila sem odněkud z Moravy, ještě v dobách, kdy učit na Moravce neznamenal trest. Časem jsme se přes rozdílnost věku stali přáteli. Začalo to tím, že se nabídla zastat mě v internátě, abych se mohl alespoň porozhlédnout kolem.

– Aby vás poznaly hory a vody a stromy, řekla a slyším ji znova, jako by to říkala právě teď. – Třeba se jim budete líbit.

Po sněhu už nebylo ani památky. Slunce pralo do strání. Vylezl jsem nahoru, na samý vrchol nejbližšího kopce. Cestou jsem objevil dvě chalupy daleko od sebe, skryté pod obrovskými duby, za nimi studánky přikryté šindelem, s koryty z dlabaných kmenů plnými běhuté vody. Kamenné tarasy držely na kameni políček vrstvu půdy a hnoje. Louky se teprve začínaly zelenat a chystat na novou pastvu. A z těch luk nad korunami lesa jsem uviděl hluboce zbrázděnou zem, za Travným nejspíš Lysou, Řehucí a Janikulu, někde v dálce za Bílým křížem se asi tyčily Uhorská a Burkov. Pod mýma nohama ležely hory, jak jsem je vídal v snách, a vůbec jsem netušil, že se na severu, ve Frýdku–Místku a v železně Ostravě schystává pohroma, která smete všechno,

co živoucího se uchytilo na flyši hor, co jím prosáklo z věčnosti.

Seděl jsem na mokrému pařezu a chtěl jsem věřit, že tady se mohu cítit jako doma. Neharmonovaly kolem mne lehké vlnovky Vysočiny, netrčel tu dobromyslný ovesnický kostelíček, ve kterém mne křtili, nevníl se oves na kamenitých políčkách na Pastviskách, orávaných babiččinými a dědečkovými kravami, nevoněla po obilí stodola víc prázdná, než bylo vždycky potřeba. Srázy hor přede mnou byly strmé a příkré, voda z nedávných sněhů po nich stékala a na kamení se proměňovala ve vodopády, tekla všude kolem mne, i pod mýma nohama. Nebe na západě se černalo mraky a pod nimi odcházelo slunce. Brzy se měl objevit vesmír.

Tenkrát se mi vesmír neukázal. Nastala tma. Ucítil jsem mrazivý chlad. Měl jsem napilno, abych se dostal do údolí. Tam jsem se octl u Smerečanského mostu. Spočíval na kulacích zapuštěných do širokého kamenitého řečiště. Prkna pod mýma nohama povrzávala a v jejich zvucích jsem náhle uslyšel cinknutí zvonku a koňské zaržání. Znovu.

Sestoupil jsem k řečišti.

Přivázaný za ohlávku stál v kamení u jednoho kůlu kůň, přešlapoval na místě a házel hlavou, jak se snažil uvolnit uzel, zlostně ržál a zvoneček na ohlávce pocínkával.

Do té chvíle jsem neměl žádnou zkušenost s koněm. Koně bývali u babičky na Pastviskách příliš drahé zboží. Nejspíš mě napadlo, že přijde mráz, který tomu ubohému zvířeti neprospěje. Kopyta bušící nad mou hlavou při prvním setkání mě moc neodrazovala. Teď stál jako beránek, když jsem se k němu blížil, i když jsem ho odvažoval. Klidně a spokojeně šlapal za mnou, pevně jsem svíral ohlávku a přidržoval zvoneček, aby nezvonil.

Dám ho do kůlny za internátem, napadlo mě, kde je dříví a uhlí na topení, a ráno se poptám, komu patří.

Na prahu stála kolegyně Eliška už připravená k odchodu. Hleděla na mne a na koně, jako by nevěřila vlastním očím.

- Pane kolego, tohle není kůň ani na steeple-chase, ani do kočáru, ani na stahování kmenů z lesa. Já bych ho vyhnala. Ať si jde, kam patří.

Pustil jsem ohlávku. Kůň stál nehnutě vedle mne a tiše mi funěl do ucha.

- Toho už nikdo nevyžene, řekl Valentin Kaniok z Nytrové. Chlapci bylo patnáct. - Pojdte, pane učiteli, já vám pomůžu.

Šli jsme spolu internátním dvorem, kůň poslušně za námi. Na dva uzle jsme ho přivázali k jednomu z kůlů podpírajících střechu šopy. Poplácali jsme ho po krku, popřáli mu dobrou noc a zamkli jsme dveře na dva západy.

Každý večer jsem obcházel ložnice, abych se podíval, jsou-li už všechny děti v posteli. Tentokrát nebyly. Se sepjatýma rukama klečely na zemi a modlily se polohlasem jeden otčenáš za druhým. Vůbec nevnímaly, že se otevřely dveře a že v nich stojím.

Bezradně jsem chvíli přecházel po svém pokoji, a pak jsem znovu vpadl do první ložnice. Spala tam děvčata.

- Tak už toho mám dost, snažil jsem se být přísný, - když se před spaním křížujete, prosím, vaše věc, ale co je moc, to je moc. Do postele a spát!

Dívaly se na mne polekané oči.

- My se přece modlíme za vás, řekla malá Hedvika.

Nevzmohl jsem se na odpověď. Bylo tu se mnou na sedmdesát dětí. Nikdy mě nenapadlo, že by se tolik dětí, které mají přednost před božím trůnem, mohlo modlit právě za mne. Ale teprve mnohem později jsem jejich vzrušenému šepotu i všemu, co vzápětí následovalo, porozuměl jako zašifrované věštbě celého mého dalšího života.

Musela se už přehoupnout půlnoc, když venku začal strašlivý ryk. Rozsvítila se

okna všech ložnic a na dvůr dopadlo světlo. S hromovým rachotem padla střecha nad kůlnou, rozletěly se zamčené dveře a na dvůr vyrazil kůň. Divokým tryskem obíhal v kruhu nádvoří, do výšky se vzpínaly hned přední, hned zadní nohy, neržál, ryčel a řval k temnému nebi, z tlamy mu odpadávaly chuchvalce slin jako ze zpěněného jezu, pokrývaly jeho srst a zachycovaly se v hřívě. Budil hrůzu, nevěděl jsem jak ho zastavit, bál jsem se pohnout.

Pak najednou stál vedle mne Valentin z Nytrové.

- Chce zpátky k vodě, řekl tiše, - musíme ho tam odvést. Nebojte se, půjdu s vámi.

Bál jsem se a styděl jsem se do hloubi své mužské duše. Jak bych byl rád, kdyby šel Valentin se mnou, ale pýcha dospělosti mi to nedovolila. Pýcha, kterou jsem měl vyhodit z okna autobusu, když jsem se blížil k Moravce.

- Ne, řekl jsem a dodnes slyším, jak se mi třásl hlas, - půjdu sám. Běž do postele a spi.

Otevřel jsem dveře do dvora.

V zběsilém letu zaryl kůň kopyta do země těsně přede mnou, do vzduchu vyletěl drobný šterk a udeřil mě do tváře. Ucítil jsem krev, jak vytryskla z poraněné kůže. Kůň stál, netrpělivě se chvěl, jenjen vyrazit dál. Uchopil jsem ohlávku a otevřel bránu do dvora.

Teprve na cestě, kam nedopadlo světlo z oken, jsem si uvědomil, že je tma tmoucí, tma, jakou jsem poznal jen tehdy a tam, tma, kterou můžete dojít do nebe i do pekla, aniž víte, kudy vede nějaká cesta. Po několika krocích jsem neměl ponětí, kde je řeka a kde stráž, kde výmol, kde hromada kamení. Kůň přidával do kroku, přešel v klus, já klusal vedle jeho hlavy, ohlávka neměla udidlo, nebylo čím ho donutit, aby zmírnil svůj spěch. K Smerečanskému mostu bylo dobré půl hodiny rychlé chůze, odpočítával jsem v duchu vteřiny, bylo jich nekonečně, pak jsem přestal, protože jsme

stejně nespěchali po cestě, ale bůhví kudy, šlehalo mě větve stromů, které při cestě nerostly, padal jsem na kameny a cítil, jak mi rozdírají kalhoty na kolenou a jak pod nimi pálí rozedřená kůže. Putování tmou pod cizí mocí, o níž jsem netušil, kam mě zavede, mě zbavilo smyslu pro skutečnost. Jen jsem v duchu zadoufal, že děti dosud klečí a modlí se. Vzpomněl jsem si i na babičku na nebesích a velice jsem si přál, aby právě teď shlédla skrze tu neskutečnou tmu na svého vnuka a uronila za něho slzu před Pánembohem.

Konečně kůň zastavil a prudce zatřásl hlavou. Řemen ohlávký mi vyklouzl z ruky. Nevím, kde se to stalo, neviděl jsem nic a slyšel jsem jenom hukot řeky a její nárazy na cosi, co mohly být balvany stejně jako dřevěné piloty Smrečanského mostu. Kamení na břehu zachrastilo pod kopyty a pak se ozval náraz těžkého břemene o hladinu. Otevřela se, zavřela, nové vlny z hor spláchly i ten zvuk.

Stál jsem tam, myslím, hodně dlouho, docela otupěle a s úlevou, že už vedle mne nestojí ten šílený kůň. Nezajímalo mne pro tu chvíli, proč ho volala řeka, odešel ode mne, jako odchází hrozivá tíseň, ale objevovala se tíseň nová.

Nejprve jsem si uvědomil, že stojím někde u řeky a nevím kde, že jsem se octl v úloze slepce, který má najít cestu, o níž neví, kde je a kam vede. Bezradně jsem začal pátrat rukama po zemi, ale nahmatal jsem jenom kameny, bahno, trávu a křoviny, nic víc. Nalevo, napravo, vzadu i vpředu, nade mnou i pode mnou byla jen tma. Ať jsem se snažil sebevíc uvidět nějaký záblesk, tma ochromila moje oči nadobro. V husté tmě hovořila jen řeka. Ztratil jsem pojem času, moje hodinky splynuly s tmou, jako jsem s ní splynul i já.

Pochopil jsem, že mi nezbývá než stát a čekat, dokud nezačne svítat.

Můj sluch pátral po nejtišším zvuku, konečně jsem uslyšel kromě vody i jemný

šelest vánku v křovinách, vzdálený hukot lesů, křik ptáka a někde daleko pláč, jako by tam vyli vlci. Potom jsem zaslechl špláchnutí, jak cosi rozcíslo vodu. Před mýma očima se rozsvítilo světýlko, houpalo se černotou jako svatojánek, ale kde by se tu vzal, janičci mají rádi noci teplé. Zamžikalo, zhaslo a rozsvítilo se poněkud dál. Vykročil jsem za ním a vedlo mne. Šel jsem a bylo mi lhostejné, kam mě dovede, ať do nebe, ať do pekla, jen když ta záhadná historie skončí. Děti už mi říkaly, že musím dávat pozor, aby mě v noci nepovodilo světýlko.

Povodilo mě: spadl jsem do řeky, a když se mi podařilo dostat se na břeh, zakopl jsem a padl znovu, tentokrát do bažiny plné hnijících kořenů. Vodilo mě po mokřích loukách a mezi stromy mechem a mezi pařezy, vzhůru strání, a tudy jsem nemohl dojít domů, strání plnou suchého ostružiní, trnů a ostrých pařízků po vysekaném mlázi. Povodilo mě snad až na vrchol Ropičky, nevím vlastně, který vrchol to byl, ale uviděl jsem z něho daleko, daleko světla nějakého města utopená v tmě. Necítil jsem, jak na mně tuhne mokrá a roztrhaný oděv, že sotva pletu nohama, nevěděl jsem, že můj zakrvácený obličej pokryla vrstva bahna. Myslím, že na konci té cesty jsem už nevnímal docela nic, ani sám sebe.

A přece jsem náhle ucítil pod prsty drátěné pletivo plotu. Drátěný plot měl široko daleko jenom internát. Světýlko nadobro zhaslo, ale vedl mě plot. Dovedl mě k bráně, brána do dvora osvětleného shůry okny z dětských ložnic. Sotva jsem vstoupil do budovy, všechna světla zhasla.

Ředitelčiny oči mě ráno ve škole přeměřily a v slídových světýlkách mezi granitem jsem uviděl smích, i když se v jejím obličejí nepohnul ani nejmenší sval. Nebyl to možná smích, ale výsměch, možná drobná, docela dobromyslná radost: přišel jsem sice čistě vymydlený, ale samý šrám a modřina.

- Pane kolego, řekla příkře, - jak se opovažujete takhle vypadat? Vy jste se opil

a pravděpodobně pěkně porval. Musím vám připomenout, že tyhle hory jsou plné opilců, rváčů a pověřených bab.

Škola je ústav vědění a osvěty, vychovatelka příštích generací. Bez pověr, náboženství a jiných nesmyslů. Máme úkol vyrvat děti z pařátů jejich zaostalých rodičů. Chápete to vůbec? Chápete, že je ve vašem zájmu nezklamat důvěru, kterou vám dali Poloček a Korbaš?

- Promiňte, hesl jsem, - neporval jsem se. Nepil jsem...

- Tak dost! křikla zlostně. - Opil jste se a porval. A neopovažujte se někdy někomu vysvětlovat svou dnešní podobu jinak!

Odvážil jsem se až teď, kdy po půl století vzpomínám. Tenkrát už zvonilo. Sebral jsem hromádku sešitů a předešlanou přípravu na hodinu. Ke dveřím mě sledovalo několik párů soucitných očí, a když jsem vzal za kliku, ozvala se ředitelka znovu. Musel jsem se otočit.

- Pane kolego, řekla, - nejenže vypadáte, jako byste se vrátil od Verdunu, ale taky už začínáte šedivět.

Zrcadlo samozřejmě ve škole neviselo. Bylo pod úroveň tehdejší ženy dívat se do zrcadla, natož aby si to mohl dovolit muž. Podíval jsem se po vyučování do malého zrcátka na stěně pouzdra s potřebami na holení. Měla pravdu. Moje vlasy nad ušima docela zbělely.

Už se mi asi nikdy nevybaví jméno kaplana z Pražma, který přicházel do školy každý čtvrtek, aby vyučoval náboženství. S nikým nemluvil a nikdo se neodvážil promluvit s ním. Všichni už věděli, že náboženství ve škole skončí se školním rokem. I v zapomenutém horském kraji, kde ke vzdělancům patřili učitelé, poštovník a řidič autobusu, protože i on už spatřil větší kousek světa, vypadal kaplan jako historický omyl, jako minulost na odchodu, i když nikdo nemohl popřít, že je to vzhledný mladý muž. Nevím, kde je mu konec, co v minulých padesáti

letech prožil on, ale věřím, že nezahlasil svůj slib sloužit lidem a Bohu.

Nikdy nevzkročil do sborovny, snad aby svou přítomností neuváděl do rozpaků bojovníky proti tmářství. Bojovali jsme tehdy pořád, ještě dlouho potom jsme stáli na všech možných barikádách, samozřejmě, jak nás přesvědčovali inspektoři, vždycky na správné straně, podnikali jsme ofenzívy a vedli útoky, spěli jsme k novým vítězstvím na všech frontách proti tolika nepřítelům, kolik jich jen naše doba dovedla vyrobit. Kaplan patřil k nim. Sešli jsme se v zahradě, kam si chodil zakouřit o přestávkách. Podíval se na mě soucitně i pobaveně.

- Pozdrav Pánbůh, řekl. - Slyšel jsem, že vás pozlobili duchové z hor. Pěkně vás zřídili.

- Chcete se posmívat? zeptal jsem se popuzeně. - Nevíte, že už před tisíci lety káceli věrozvěstové modly a vyháněli všechnu pohanskou havěť lidem z hlavy? Svatý Prokop, jestli se nemýlím, vyháněl i čerty ďáblы. Co jste za tisíc let udělali tady?

- Já vím, řekl a smutně se usmíval. - Chcete sloužit vítězným vůdcům proletariátu, kteří pomlouvají pověřivost, aby zahubili víru? Zahubit můžou jenom živé tvory.

- Ale ten kůň přichází z řeky a odchází do ní, řekl jsem. - Možná je to utopěc, možná hasrmon nebo jak se mu tady říká.

- Slyšel jsem, že jste se opil a popral, řekl kněz. - Nebo to je také pověra? Co je pověra? Co je víra? Co je, a co není? Čas přesouvá významy věcí do různých poloh, ale jen těch věcí, které opravdu jsou. Proč by nám měla radit naše nedostatečnost? Je to krásný kůň a myslím, že má smysl pro humor.

- Můj Bože, řekl jsem, - a to mi říká kněz.

- Proč ne? zašlápl oharek cigarety v trávě. - Já jsem se tu narodil.

pokračování příště

Z pohledu bezpečnosti na silnicích je důležité být také viděn

por. Mgr. Soňa Štětínská
kancelář ředitele krajského ředitelství
oddělení tisku a prevence

Na některé pozemní komunikaci je provoz řekněme slabý, je však mnoho silnic velmi frekventovaných, především ve městech a obcích. V místech vzájemného „setkání“ řidičů vozidel, chodců a cyklistů je samozřejmostí respektování stanovených pravidel. Všichni by ale měli vnímat i mnohé další souvislosti a svým chováním minimalizovat případné vzájemné kolize.

Brzo nadejde období, které s sebou ponese z pohledu provozu na pozemních komunikacích stále častější skloňování dvou slov: snížená viditelnost. Jedná se zejména o soumrak či svítání, silný déšť, sněžení, mlhu... Co připomenout chodcům a cyklistům, kteří jsou nejzranitelnějšími účastníky silničního provozu?

Zákon stanoví, že pohybuje-li se chodec mimo obec za snížené viditelnosti po krajnici nebo po okraji vozovky v místě, které není osvětleno veřejným osvětlením, je povinen mít na sobě prvky z retroreflexního materiálu umístěné tak, aby byly viditelné pro ostatní účastníky provozu na pozemních komunikacích. Zákon hovoří o místě mimo obec, ale uvedené lze doporučit rovněž pro pohyb po komunikaci v obci. Důležitost užívání reflexních a retroreflexních prvků, současně i správnost jejich používání, je více než zřejmá. Pro řidiče se chodec, který prvky řádně užije, stává „viditelný“ a může na jeho pohyb po komunikaci včas zareagovat. Učinite tedy maximum pro své bezpečí a bezpečí vašich dětí, u kterých by užívání retroreflexních prvků mělo být naprostou samozřejmostí.

Cyklisté, stejně jako chodci, nejsou oproti řidičům vozidel chráněni deformačními zónami, bezpečnostními pásy a dalšími prvky pasivní bezpečnosti. Rovněž u cyklistů je tak zapotřebí, aby byli pro řidiče „viditelní“ z dostatečné vzdálenosti. Jízdní kolo by mělo mít prvky povinné výbavy, jejíž součástí jsou rovněž odrazky umístěné na stanovených místech kola. Za snížené viditelnosti je povinností kromě jiného mít vepředu světlomet a vzadu svítilnu (samozřejmě funkční). Zvýšení vlastní bezpečnosti při jízdě lze dosáhnout díky dalším reflexním prvkům, které umístíte na oděv, batoh a podobně. Není od věci připomenout, že užití cyklistické přilby je povinné pro osoby do 18 let. Avšak sdělení pro osoby starší 18 let je zřejmé – zvažte také užití přilby při jízdě na kole.

Mobilní hospic Strom života

Mobilní hospic Strom života je nestátní nezisková organizace, která poskytuje specializovanou paliativní péči nevyléčitelně nemocným pacientům, pomoc v péči osobám blízkým, pomoc pozůstalým.

Lidsky: jsme podanou rukou těm, kteří se rozhodnou zůstat se svým nejbližším do poslední chvíle ve známém domácím prostředí, mezi věcmi, které nás celý život obklopují a provází. Vypít poslední doušek z oblíbeného hrnku, vydechnout ve vlastní posteli, ve svých peřinách. Držet se za ruku a mluvit beze slov.

Každý náš pacient píše příběh, někdy delší, někdy jen opravdu krátký, trvající jen pár dnů. Tady je jeden z nich, vypovídá o naší práci mnohem více, než po sdělení obecných informací a statistických dat.

Do péče jsme přijali mladou čtyřicetiletou ženu s nádorem v břišní dutině, měla toho jen málo před sebou. Ale nakonec jsme s ní a její rodinou prožili 8 měsíců statečného boje a posléze i klidného smíření s odchodem z tohoto světa.

Měla jedenáctiletou dceru, úžasnou, chytrou holku, která stále věřila, že se maminka uzdraví, a proto nechápala, proč s ní už nechce nic plánovat, proč s ní mluví čím dál méně. Téměř každý den za ní jezdil Petr – naše skvělá zdravotní sestra, který viděl trápení malé holky i rodičů a nejlepší kamarádky, kteří spolu s ním příkladně, s láskou a nadějí, pečovali. Bylo nutné, aby do rodiny vstoupily i holky z poradny, aby s mladou paní a všemi kolem ní vyřešily všechny věci, které nastanou. Petr u postele pacientky trávil hodiny a hodiny,

STROM ŽIVOTA

převyprávěla mu celý svůj příběh, byli si neuvěřitelně blízcí. Pravidelně jí aplikoval léky proti bolesti, když se její stav zhoršoval, respektoval i alternativní metody, pro které se rozhodla po poradě s naší lékařkou, ke které měla bezmeznou důvěru. Samozřejmě došlo k očekávanému okamžiku, holčička se s maminkou rozloučila sama a potom všichni seděli u lůžka, objímali se a vzpomínali na všechno krásné. Po třech hodinách vydechla naposledy, v klidu, bez bolesti, doma mezi svými nejbližšími.

Tuto naši pomoc, která je naší prací, můžeme poskytovat i díky Vám, kteří nás podporujete a tím společně s námi pomáháte. Děkujeme.

V závěru tohoto článku chceme upřímně poděkovat za podporu, která se nám dostává z Vaší strany, velmi si toho vážíme a upřímně děkujeme. Díky Vaší pomoci můžeme naplňovat naše poslání. Děkujeme.

Číslo účtu pro zaslání darů:
3925391369/0800

Jsmo Mobilní hospic Strom života a jsmo připraveni pomoci i Vám.

V případě potřeby: volejte 553 038 016, informace hledejte: www.zivotastrom.cz

Inzerce

Malování interiéru – speciální realizace

- Klasická výmalba a úprava stěn interiéru
- Štěrkování a broušení stěn
- Speciální techniky (benátský štuk, encanto, ottocento,)
- Imitace zdíva, pohledové betony
- Tabulové, magnetické stěny
- Speciální malby map na přání

Kontakt:

Václav Kerl

kerlik.malovani@gmail.com

tel. : 724 686 325

malby-special.netstranky.cz

Podzimní kurzy angličtiny

Pražmo

7.10. – 17.12.
pondělí, úplní
začátečníci

(18:00 – 19:00)

středa, mírně pokročilí
(18:00 – 19:00)

9.10. – 19.12.

11.10. – 20.12.

pátek, začátečníci -

pokračování

(16:00 – 17:00)

11 týdnů, 1x týdně po 60 minutách, cena
1650,-

Kontakt: e.kalendova@seznam.cz, tel: 608 608 159

Více o mně na Doucuji.eu

Elektrické vozíky a skútry

SLEVA 40 %

SELVO

Pohyb v každém věku

SELVO 41000
~~79 900 Kč~~
47 990 Kč

SELVO 3500.6
~~58 290 Kč~~
od 34 990 Kč

SELVO 4800
~~72 590 Kč~~
43 990 Kč

- >> bez řidičáku
- >> provoz jen za cca 0,10 Kč/km
- >> dojezd až 55 kilometrů
- >> dobíjení z běžné zásuvky 230V
- >> testovací jízda zdarma
- >> nový výrobek se zárukou

FOLDYNA

Prodej | Servis
Možnost dovozu

Zahradní stroje Foldyna s.r.o.

Baška 41, 739 01 Baška

tel: 723 934 215

www.zahradni-stroje.cz

Cocktail & Bar *servis*
MARTIN EICHENBAUM

COCKTAIL BAR SERVIS NABÍZÍ:

**BARMANSKOU SHOW
MÍCHÁNÍ KOKTEJLŮ
MOBILNÍ BAR
ŘÍZENÉ DEGUSTACE**

Martin Eichenbaum - Morávka / Tel: 775 791 077
Email: barman-ostrava@seznam.cz
Web: www.barman-ostrava.cz

FIFTY FIFTY
OFFICE & COCKTAIL BAR

Právní záležitosti

s občany a podnikateli projedná a vyřídí každou středu mezi 15 až 17hodinou na Obecním úřadě v Raškovících

JUDr. Marcela Žoričová

formou poradenství, spisování listin, žalob, smluv, včetně kupních, rovněž převody nemovitostí, zřizování věcných břemen apod.

Kontakt: tel: 596 810 741,603 447 219

e-mail: zoric@atlas.cz

KARBOTRADEKARBOTRADE

UHLÍ ?
KOKS ?
BRIKETY ?

Uhelné sklady v Raškovících „U Stříže“ prodávají balená a volně ložená paliva. Dopravu zajišťujeme, nabízíme i skládání uhlí dopravníkem až do sklepa.

607 985 579

www.uhli-raskovice.cz

Evidenční číslo Ministerstva kultury MK ČR E 14421
Periodický tisk územního samosprávného celku
Vydavatel Obecní úřad Morávka, Morávka 599, 739 04 Pražmo
Foto titulní strana: Petr Bujok
Uzávěrka dalšího čísla obecního zpravodaje je 11. 11. 2019
Sazba a tisk © KLEINWÄCHTER holding s.r.o., Frýdek-Místek

